

Eddie Rondelez
Van Leeuwenhoekstraat 42
2984 EE Ridderkerk
Tel. 0180-422356 of 06 304 310 33
Email: e.rondelez@chello.nl

Aan: Gemeenteraad Ridderkerk
Postbus 271
2980 AG Ridderkerk

Betreft: Zaaknummer 325754, reactie op ontwerp bestemmingsplan Oosterpark
Datum: 14 juli 2021
Bijlagen: Eén schets van bestaande situatie en vier schetsen met alternatieven
Algemene beginselen behoorlijk bestuur
Cc : Secretaris Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde, t.a.v. mevr. J.Verloop
Wethouder P. Meij, p.meij@ridderkerk.nl
m.rienks@ridderkerk.nl

Geachte Raad,

Hierbij maak ik gaarne gebruik van de door u geboden mogelijkheid om bezwaar te maken tegen het ontwerp bestemmingsplan Oosterpark. Ik beperk me tot het onderdeel recreatief fietspad in dit ontwerp plan. De kern van mijn bezwaar is dat de besluitvorming schuurt met de beginselen van behoorlijk bestuur, waaronder het zorgvuldigheidsbeginsel, het vertrouwensbeginsel, het verbod op willekeur (détournement de pouvoir), het gelijkheidsbeginsel, het motiveringsbeginsel en het fair play beginsel. Ik veronderstel niet dat de zojuist genoemde aspecten als een bewuste actie met voeten zou zijn getreden. Maar het materiele effect van de besluitvorming zoals die heeft plaatsgevonden is dat ik mij helaas genoodzaakt zie om een bezwaarschrift in te dienen. In deze brief zal ik proberen dit standpunt zorgvuldig te motiveren en toe te lichten. Aansluitend vraag ik uw aandacht voor enkele m.i. redelijke alternatieven, waardoor de 'pijn' verhoudingsgewijs meer kan worden verdeeld over de belanghebbenden, en dus minder eenzijdig wordt afgewenteld op de doelgroep recreatieve fietsers, in het bijzonder de ouderen.

Op de eerste plaats blik ik terug op het breder kader van de voorziening waarvoor dit bestemmingsplan is bedoeld..

Het Oosterpark is één van de circa twintig natuur- en recreatiegebieden waarover het Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde (NRIJ) de 'regie' voert. Bij raadpleging van de websites van het NRIJ en de gemeente Ridderkerk (onderdeel NRIJ) en de daarop geplaatste documenten trof ik de volgende teksten aan:

Het Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde (NRIJ) is een gemeenschappelijke regeling waarin vijf overheden deelnemen. Het NRIJ heeft tot taak om in onderlinge samenhang het gemeenschappelijk belang van de deelnemers te behartigen voor wat betreft de ontsluiting, de ontwikkeling, de aanleg en het beheer in het kader van de openluchtrecreatie en het toerisme en waar mogelijk van de natuur en het landschap in het werkgebied. ...

Het recreatieschap is er op gefocust de ontwikkelingen op het gebied van natuurwaarden, landschap en openluchtrecreatie goed op elkaar af te stemmen, zodat iedereen optimaal gebruik kan maken van de groengebieden. Het NRIJ heeft een beheerareaal van ongeveer 729 hectare.

De strategie om deze opgave te realiseren bestaat o.a. uit het ontwikkelen van een goed herkenbaar recreatief hoofdrouthenetwerk voor fietsers en wandelaars met verschillende nevenroutes, en het bieden van veel mogelijkheden om te bewegen door een aantrekkelijke groene omgeving....Het schap vervult een trekkersrol in het realiseren en beheren van het bestaande en geplande recreatieve aanbod in de groene buitenruimte van IJsselmonde dat in onderlinge samenhang wordt afgestemd op de brede maatschappelijke vraag..

Gelet op de bovengenoemde doelstelling van het NRIJ verwachtte ik dat het bestuur o.a. het fietspad, dat een onderdeel is van de regionale fietsknooppunten route, zeer ter harte zou nemen. Bij navraag bij de secretaris van NRIJ bleek dat begin juli 2021 wethouder P.Meij in het bestuur van het RNIJ een toelichting heeft gegeven op het herinrichtingsplan Oosterpark. Over de fietsroute door het Oosterpark is verklaard dat deze in stand wordt gehouden en dat er geen extra kosten ontstaan voor het NRIJ. Op grond hiervan heeft het bestuur ingestemd met het herinrichtingsplan.

Op mijn vraag of het bestuur kennis heeft genomen van de verminderde recreatiewaarde van het regionale fietspad door het Oosterpark blijkt dit niet aan de orde te zijn geweest. Er is ook niet gesproken over een compensatie of een alternatief voor de verminderde recreatie waarde, laat staan dat er zou zijn gesproken om de kosten voor herstel of compensatie te verhalen op de veroorzaker, indien dit aan de orde zou zijn.

De secretaris merkte op dat het jammer is dat bewoners zich niet eerder tot het NRIJ hebben gewend, temeer omdat het bestuur van het NRIJ inmiddels heeft ingestemd met het herinrichtingsplan Oosterpark. Op de vraag waarom bewoners dit aspect niet eerder aan de orde hebben gesteld bij het bestuur van het NRIJ kon ik alleen antwoorden dat het voor burgers een ware zoektocht is om helder te krijgen waar welke verantwoordelijkheden liggen en hoe de procedures lopen. De gemeente heeft ons daarover niet geïnformeerd.

De secretaris van het NRIJ is wel geïnteresseerd in het bezwaarschrift. Indien het bezwaarschrift wordt gehonoreerd, kan de kwaliteit van de regionale fietsroute door het Oosterpark opnieuw worden geagendeerd voor een bestuursvergadering.

Wat betreft mijn inhoudelijk bezwaar tegen het herinrichtingsplan Oosterpark en het ontwerp bestemmingsplan meld ik het volgende. Door een tweede honk- en softbal veld én faciliteiten voor wedstrijd sport in het Oosterpark, ontstaat er een wezenlijk ander ruimtegebruik en -ruimtebelasting. Het karakter van het Oosterpark verandert, het accent wordt opgeschoven van een algemeen natuur- en recreatiegebied in de richting van een sportpark. Mijn inhoudelijk bezwaar is dat de mogelijkheden voor algemeen gebruik van het Oosterpark worden ingeperkt. Anders gesteld: door uitbreiding van de ruimte voor sportvoorzieningen, blijft er minder fysieke ruimte over voor algemeen gebruik. Immers, sportvoorzieningen zijn alleen toegankelijk voor leden en voor een leeftijdgebonden specifieke sportbeoefening. Het sportterrein is niet 24/7 toegankelijk. Sportvoorzieningen zijn een deel van de dag, de week en het jaar gesloten. Er zijn dus beperkingen in tijd en ruimte voor natuurbeleving en algemene recreatie voor families en voor burgers van alle leeftijden (kinderen, jongeren, volwassenen, ouderen).

Mijn inhoudelijk bezwaar gaat in het bijzonder over de inlevering op de regionale, recreatieve knooppunten fietsroute, juist als gevolg van de extra ruimte voor de honk- en softbal vereniging én de locatie in het park. Het aangeboden alternatief fietspad is een minderwaardig alternatief omdat:

- het prachtige Essenlaantje hierin niet is opgenomen;
- het fietspad deels loopt langs een parkeerplaats, dus minder groen en meer steen en blik;
- het fietspad deels loopt over de Oosterparkweg en de fietsers dus de weg moeten delen met auto's (toegangsweg tot de woonwijk Drievliet en tot drie sportvoorzieningen, inclusief de wedstrijden met extra publiek;)
- het fietspad is een meer recht toe recht aan fietspad en wordt aanzienlijk ingekort; hierdoor gaat de speelse manier waarop het huidige fietspad zich door het groen van het natuur- en recreatiepark slingert, verloren.

Kortom, het alternatief levert fors in op de recreatieve waarde en nodigt minder uit om van dit fietspad gebruik te maken voor recreatie. Dit is niet alleen ten nadele van de Ridderkerkse fietsers, maar is ook ten nadele van de fietsers uit de regio.

Mijn bezwaar richt zich ook op het participatie proces en de communicatie tussen de gemeente Ridderkerk en de burger.

Het zogenaamde meedenken blijkt zich hoofdzakelijk te beperken tot de kaders die de gemeente vooraf heeft gesteld en de doelen die de gemeente voor ogen heeft. Het opsplitsen van de besluitvorming in de gemeenteraad tot twee afzonderlijke delen – alsof ze niets met elkaar te maken hebben – doet een afbreuk aan mogelijkheden voor participatie. Door eerst aan de raad een besluit te vragen over de uitbreiding én de situering van het honk en softbalveld in het Oosterpark, en daarna pas een besluit te vragen over de consequenties hiervan voor de inrichting van het park (waaronder voor het regionaal fietspad), wordt de burger zonder meer op achterstand gezet. In de tweede fase werd het voor de burger pas duidelijk wat de betekenis was van het eerste besluit, maar de mogelijkheid om daar nog verandering in aan te brengen was uitgesloten. De burger had het nakijken. Ditzelfde geldt nu blijkbaar ook voor het aanspreken van het bestuur van het NRIJ. Vervolgens kan worden geconstateerd dat de gemeente vooral heeft ingezet op het behouden van eerder ingenomen standpunten en *'zo weinig mogelijk toegeven'*. Een open gesprek was niet meer mogelijk. Het communicatieboekje – hoe uitgebreid dit ook is geworden – is defensief van aard en herhaalt veelvuldig wat niet (meer) mogelijk is.

Door de strategische voorkennis van de gemeente over de inhoud en de procedures, en door de inzet van haar eigen communicatiefaciliteiten (die vooral zijn gericht op zenden en minder op ontvangen) kan de burger de gecreëerde achterstand niet meer inlopen. Het is een klassiek voorbeeld van een top down benadering.

Indien was gekozen voor een participatiebeleid in de ware betekenis van het woord, dan had er meer een positieve dialoog tussen de overheid en de burger kunnen plaatsvinden. In zo'n aanpak krijgt de relatie overheid - burger betekenis en kan het onderlinge vertrouwen groeien. Vele bewoners ervaren zich nu als verliezers in dit proces, ook al heeft de gemeenteraad nu 'democratisch' het inrichtingsplan vastgesteld.

Mijn bezwaar richt zich ook tegen het inconsequente van het gemeentelijk beleid m.b.t. preventieve gezondheidszorg. In de betreffende beleidsdocumenten wordt sterk ingezet op het tegengaan van overgewicht, lichamelijk disfunctioneren, dementie en kortere (kwantitatieve) levensduur, en dit door veel te bewegen, met name door ouderen. Voor het bewegen zijn ouderen meer aangewezen op wandelen en fietsen. Een aantrekkelijk regionale fietsroute door een mooie natuur is bij uitstek een voorziening van algemeen belang die hieraan tegemoet komt. In die zin is het merkwaardig dat met de herinrichting van het Oosterpark een fietsroute wordt aangeboden die minder uitnodigend is. Alsof het er bij dit fietspad er om gaat zich zo snel mogelijk te verplaatsen van A naar B. Een gemiste kans om een impuls te geven aan preventief gezondheidsbeleid.

Tenslotte richt mijn bezwaar zich tegen de (gebrekkige) motivering van de gemeente om de wensen van de inwoners niet te honoreren en om het advies van het Maatschappelijk Burgerplatform Ridderkerk (MBR) terzijde te schuiven. Het MBR had nadrukkelijk geadviseerd om het Essenlaantje te behouden en om een compromis te vinden waarin alle belanghebbenden zich zouden kunnen vinden. Bij de motivering door de gemeente vallen vijf zaken op:

1. Het MBR had aandacht gevraagd voor de rol van het NRIJ en de regionale functie van het fietspad. Aan dit aspect heeft de gemeente in haar reactie naar het MBR geen enkel woord besteed.
2. In haar verweer gebruikt de gemeente een kringredenering: voor het aanleggen van het fietspad om het honkbalveld heen, concludeert de gemeente dat er meer bomen worden gekapt. Dat kan niet omdat er al veel bomen moeten worden gekapt, o.a. vanwege de uitbreiding van het honk- en softbal veld en voor extra waterpartijen. In

die gevallen blijkt de bomenkap niet als motief te zijn aangevoerd om niet tot die ingreep over te gaan. Maar als een duvel uit een doosje komt dit argument nu wel tevoorschijn tegen de compensatie voor verlies van een mooi fietspad.

3. Het beperken van bomenkap was een wens van 3VO en meerdere bewoners. Deze wens wordt nu gebruikt om een andere wensen van bewoners af te wijzen. Is dit fair play?
4. Een kringredenering wordt ook gebruikt om de zogenaamde strijdigheid van de belangen tussen het fietspad en het vrij uitloopgebied voor honden aan te tonen. Door diverse eerder vastgelegde ingrepen in het park blijft er minder ruimte over voor het vrij uitloopgebied voor honden; zodat er a fortiori nog minder overblijft voor een fietspad rondom het honkbalveld. Maar waarom is niet eerst gekeken of er wel voldoende ruimte kon worden gereserveerd voor zowel een vrij uitloopgebied voor honden als voor een mooi fietspad?. Had ook hier niet beter kunnen worden onderzocht hoe de belangen tussen deze twee doelgroepen kon worden overbrugd?
5. Tenslotte: de gemeente heeft de afwijzing van een beter alternatief voor het fietspad afgewezen *'omdat men het niet iedereen naar de zin kan maken'*. Een motivering waarom de gemeente de ene doelgroep wel naar de zin wil maken en een andere niet, ontbreekt. Criteria waarop de keuze is gebaseerd hebben we niet aangetroffen. Dit lijkt op willekeur. Ouderen die (mooi) recreatief willen fietsen en hierbij rekenen op de gemeente blijken op deze wijze als laatste in de rij te staan van de doelgroepen die moeten worden bediend.

Kortom, is er wel een serieuze en objectieve afweging geweest om sommige doelgroepen meer voorrang te geven dan andere?

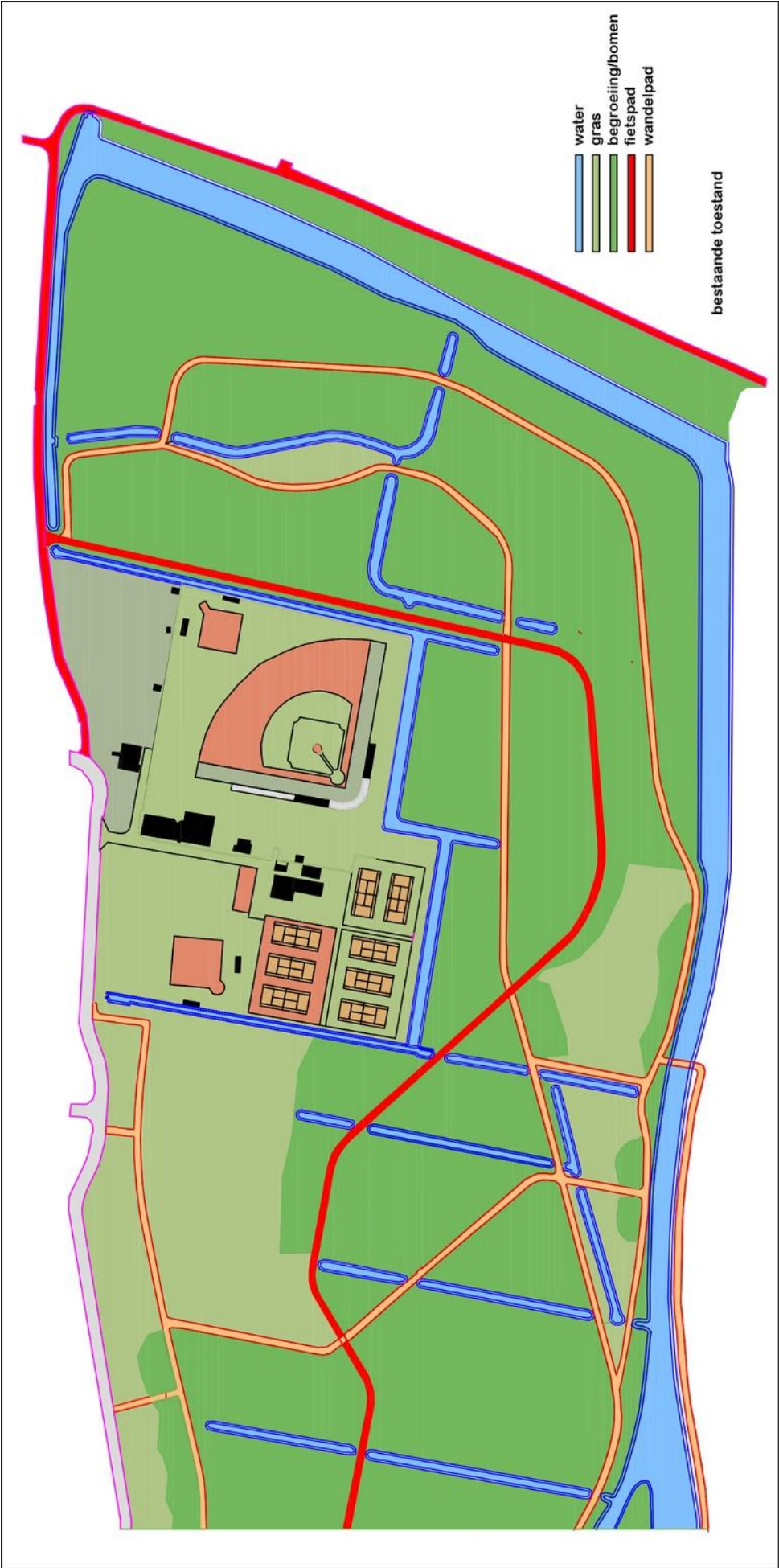
Als afsluiting voeg ik hierbij een viertal alternatieven waaruit blijkt dat de verschillende doelgroepen op een meer gelijkwaardige manier kunnen worden bediend. De ruimte is fysiek aanwezig en met wat creativiteit kan rondom het honkbalveld een mooi recreatief fietspad worden aangelegd, zonder dat fietsers en vrij lopende honden elkaar hinderen. En zonder dat dit wezenlijk ten koste gaat van de sportvoorzieningen. Kortom, de veronderstelde botsende belangen kunnen heel goed worden verenigd. Waar een wil is, is een weg. Zie de bijlagen 1 t/m 5.

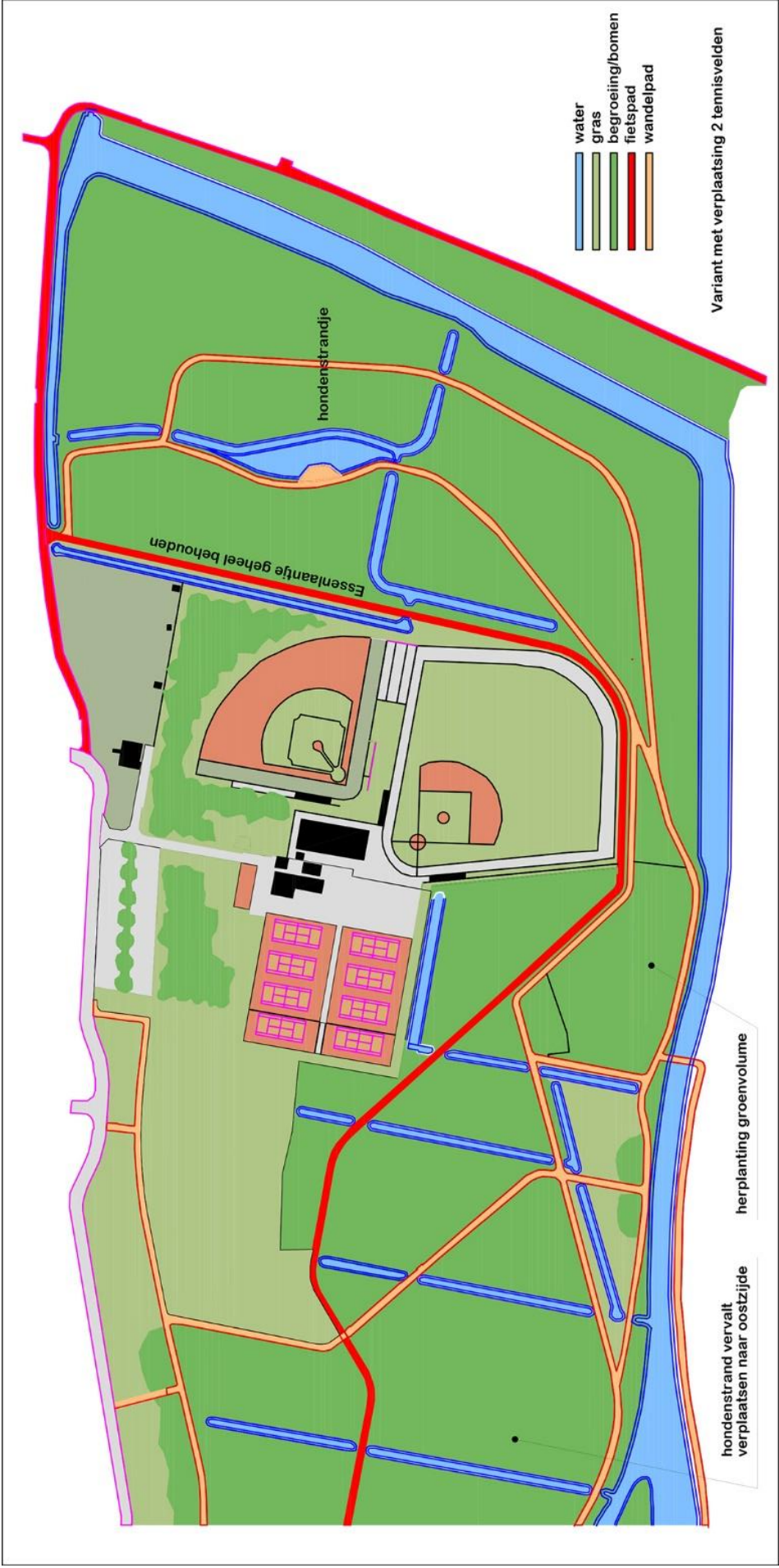
Vriendelijk verzoek het ontwerp bestemmingsplan Oosterpark zodanig aan te passen dat een alternatieve voorziening zoals hierboven genoemd kan worden gerealiseerd. .

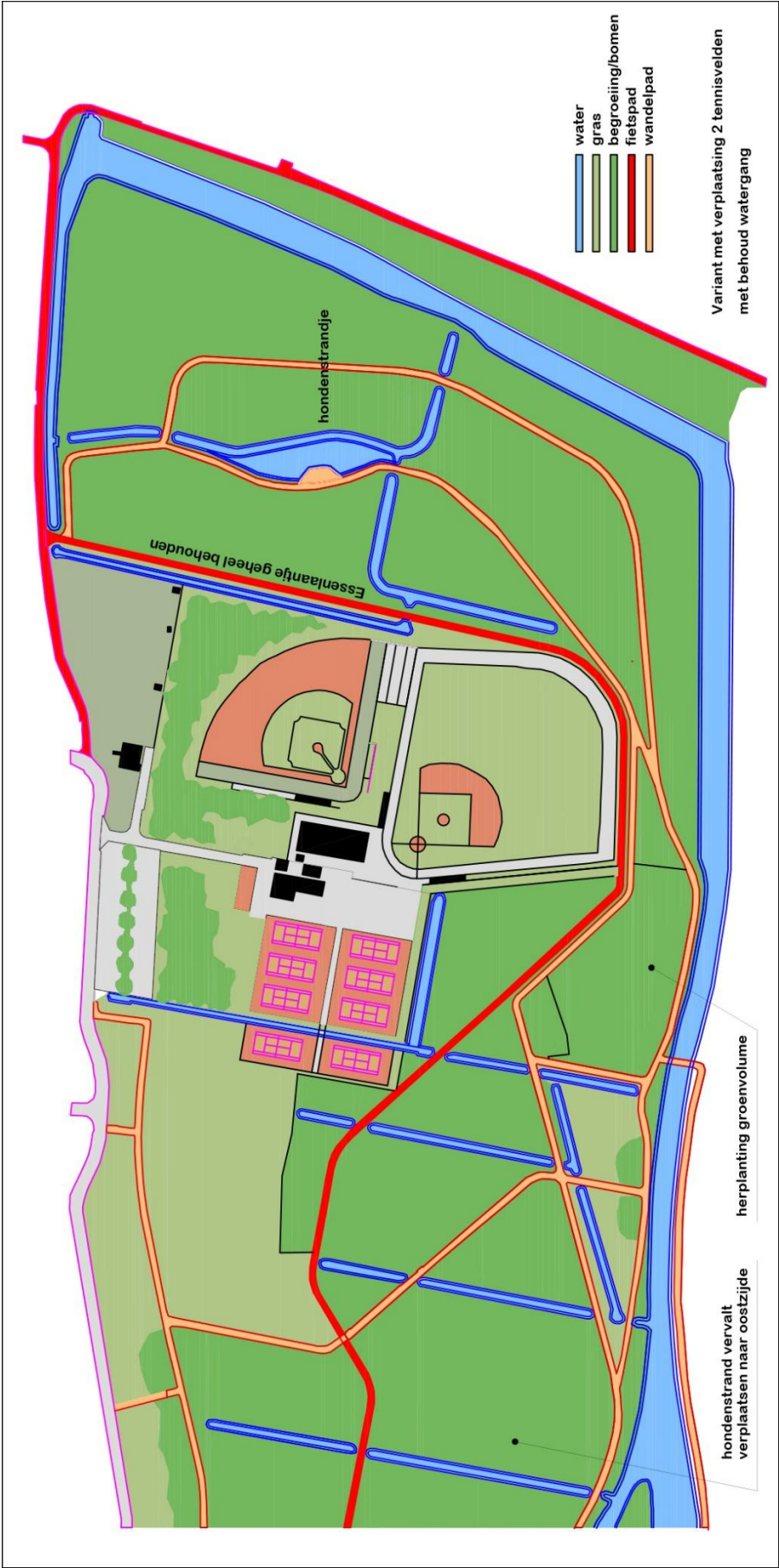
Gaarne word ik in de gelegenheid gesteld om mijn bezwaar toe te lichten.

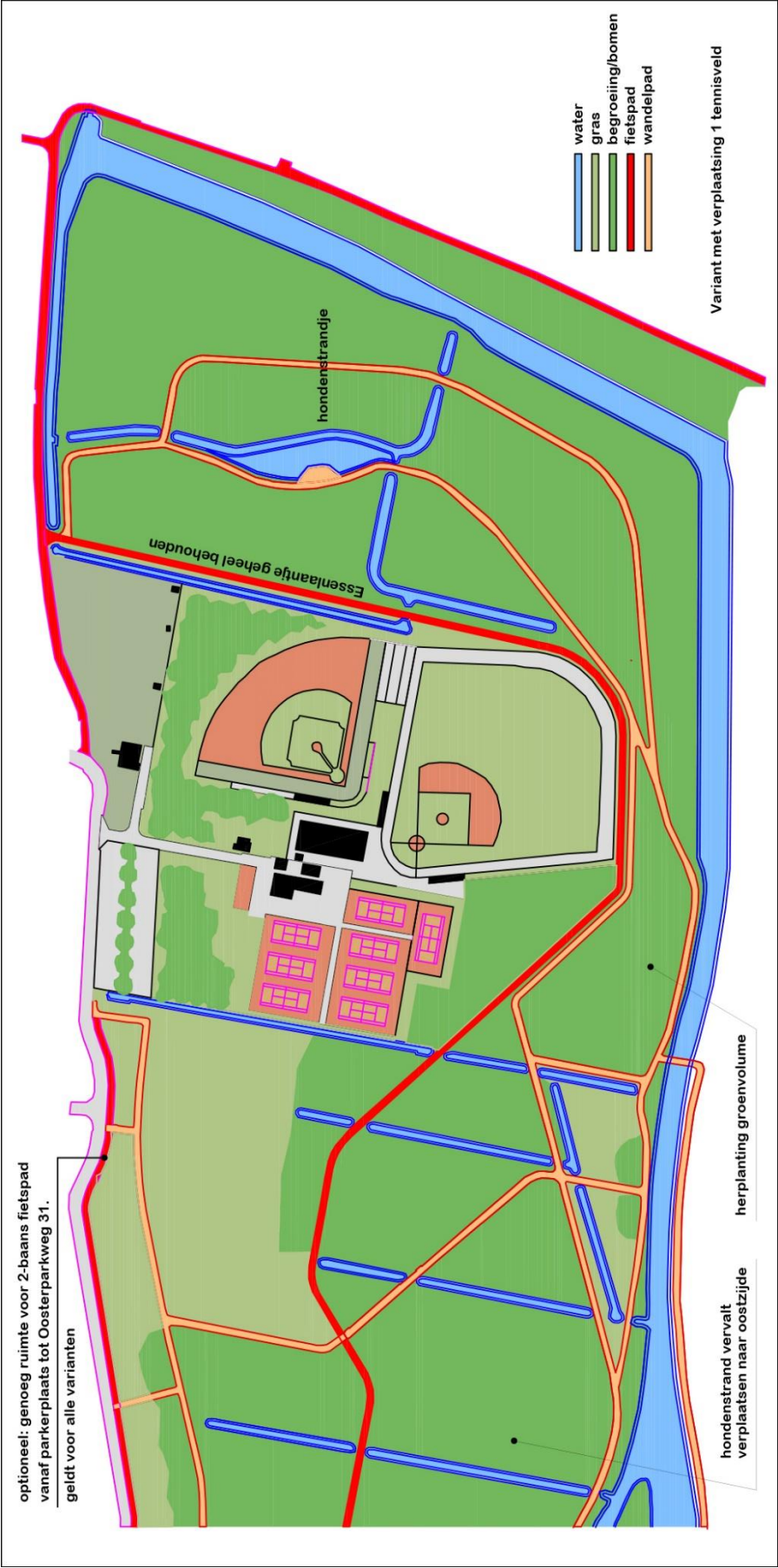
Met een vriendelijke groet,

Eddie Rondelez

ALGEMENE BEGINSELEN VAN BEHOORLIJK BESTUUR

In het bestuursrecht is sprake van een algemene set geschreven en ongeschreven spelregels waaraan de overheid geacht wordt zich te houden. Deze spelregels worden de algemene beginselen van behoorlijk bestuur genoemd. Hoewel de overheid regelmatig wordt beticht van onbehoorlijk bestuur, wordt meestal nagelaten om te benoemen welk beginsel in een concreet geval zou zijn geschonden. Hieronder zullen de beginselen kort worden toegelicht.

ZORGVULDIGHEIDSBEGINSEL

Overheidshandelen kan voor de burger ingrijpend zijn. Van de overheid wordt dan ook zorgvuldigheid vereist bij de voorbereiding van besluiten. De overheid dient op grond van artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) de nodige kennis te vergaren omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen. De schending van het zorgvuldigheidsbeginsel komt veel voor, de rechter kan het bestuursorgaan opdragen alsnog de relevante feiten te onderzoeken en vervolgens een nieuw besluit te nemen.

VERTROUWENSBEGINSEL

De overheid dient het door haar gewekte vertrouwen te honoreren, maar voor een succesvol beroep op dit beginsel gelden wel strenge vereisten. Vertrouwen kan op meerdere manieren worden gewekt. Doorgaans gebeurt dit door toezeggingen of concrete handelingen van ambtenaren. Lang niet iedere toezegging kan de overheid echter binden. Veelal worden toezeggingen onbevoegd gedaan, bijvoorbeeld door een enkele ambtenaar of wethouder. Wil de overheid aan een toezegging gebonden zijn, dan dient sprake te zijn van een concrete ondubbelzinnige toezegging door een daartoe bevoegd persoon, die aan het bestuursorgaan toegerekend kan worden. Omdat toezeggingen doorgaans niet afkomstig zijn van het college of de gemeenteraad, wordt in de praktijk niet vaak aangenomen dat sprake is van te honoreren vertrouwen.

RECHTSZEKERHEIDSBEGINSEL

Het rechtszekerheidsbeginsel brengt met zich mee dat de burger moet kunnen vertrouwen op het consequent handelen van de overheid. Regels

die de overheid stelt moeten worden nageleefd en besluiten die de overheid neemt moeten zo zijn geformuleerd dat de burger op ieder moment moet kunnen weten wat er van hem verwacht wordt. Onduidelijke besluiten die voor meerderlei uitleg vatbaar zijn, zijn in strijd met dit beginsel. Hetzelfde geldt doorgaans voor besluiten die terugwerkende kracht hebben.

VERBOD OP WILLEKEUR

Het verbod van willekeur (*détournement de pouvoir*) dat is opgenomen in artikel 3:3 Awb, verbiedt de overheid om de bevoegdheid tot het nemen van een besluit voor een ander doel te gebruiken dan waarvoor die bevoegdheid is verleend. Zo mag de overheid een omgevingsvergunning voor het bouwen niet weigeren omdat de aanvrager eerder milieuregels heeft overtreden of zijn gemeentelijke belasting niet heeft betaald. De bevoegdheden die de overheid heeft zijn met een bepaald doel aan haar toebedeeld, dit dient de overheid steeds in het achterhoofd te houden bij haar taakuitoefening.

EVENREDIGHEIDSBEGINSEL

Het evenredigheidsbeginsel is opgenomen in artikel 3:4 Awb. Overheidshandelen kan ingrijpend zijn voor de burger. Denk bijvoorbeeld aan het bouwen van een nieuwe woonwijk tegenover een rustige woonstraat of het (permanent) afsluiten van een doorgaande weg. De nadelige gevolgen van een besluit mogen echter voor één of meer belanghebbenden niet onevenredig zijn in de verhouding met de tot het besluit te dienen doelen. Indien een overheidsbesluit voor één of meer belanghebbenden toch onevenredig nadelig is, dan dient de overheid dit nadeel door middel van nadeelcompensatie te compenseren. Ook een tegemoetkoming in planschade is een vorm van compensatie waarmee onevenredig nadelige gevolgen kunnen worden voorkomen.

GELIJKHEIDSBEGINSEL

Het gelijkheidsbeginsel verplicht de overheid om gelijke gevallen gelijk te behandelen. Uiteraard kunnen er redenen zijn om af te wijken van de eerdere aanpak in een vergelijkbare situatie, zoals voortschrijdend inzicht of beleidswijzigingen. De overheid dient dan echter wel steeds goed te motiveren waarom in een bepaald geval anders wordt gehandeld dan in een eerder geval en waarom dus van het gelijkheidsbeginsel wordt afgeweken. Een beroep op het gelijkheidsbeginsel slaagt in de praktijk niet vaak. De reden daarvoor is dat in de regel niet snel sprake is van exact gelijke gevallen en omstandigheden. Bovendien dient degene die zich op het gelijkheidsbeginsel beroept – en die dus vindt dat hij ongelijk behandeld wordt – zelf de vergelijkbare gevallen aan te dragen en aan het

bestuursorgaan of de bestuursrechter voor te leggen. Daarin slaagt men niet vaak. Indien men er echter in slaagt om vergelijkbare gevallen aan te dragen is het aan het bestuursorgaan om te motiveren waarom er geen sprake is van vergelijkbare gevallen óf het gelijkheidsbeginsel terzijde kan worden gesteld.

MOTIVERINGSBEGINSEL

De overheid moet haar besluiten begrijpelijk, deugdelijk en volledig motiveren. Dit volgt uit het motiveringsbeginsel dat is neergelegd in artikel 3:46 Awb. Een ondeugdelijke motivering kan in de bezwaarfase worden aangevuld of verbeterd. Besluiten die ook na de heroverweging in bezwaar niet op een deugdelijke motivering berusten, worden in beginsel op grond van een motiveringsgebrek door de bestuursrechter vernietigd. Niet elk motiveringsgebrek leidt tot een vernietiging. Ook na het nemen van een besluit kan bijvoorbeeld door het (gemotiveerde) verweer van de overheid bij de bestuursrechter blijken dat het besluit alsnog steunt op een deugdelijke motivering, zodat vernietiging achterwege kan blijven of de rechtsgevolgen van het besluit in stand kunnen worden gelaten.

BEGINSEL VAN FAIR PLAY

Het beginsel van fair play houdt in dat een bestuursorgaan de burger zorgvuldig bejegent in die zin dat het bestuursorgaan het verkrijgen van wat een burger als zijn recht ziet, niet door het uitstellen of het niet nemen van een beslissing waarbij de burger belang heeft, mag bemoeilijken of frustreren.

VERBOD OP VOORINGENOMENHEID

Artikel 2:4 Awb bepaalt dat de overheid zijn taak vervult zonder vooringenomenheid. Dat houdt onder meer in dat bij de overheid werkzame personen, die een persoonlijk belang bij een besluit hebben, de besluitvorming niet kunnen beïnvloeden. Het gaat daarbij niet alleen om daadwerkelijke beïnvloeding. Ook de schijn van vooringenomenheid moet worden voorkomen.